

Nadporučík Bedřich Valenta:

Spojovací orgány pěšího pluku.

Jednotná společná doktrina, znalost účelného užití a výkonů jednotlivých zbraní, osobní styk, vydané rozkazy a došlá hlášení, výměna rozkazů se sousedy, styčné orgány jednotlivých velitelství a zbraní, styčné oddíly na rozhraní pásem, organisace nepřetržitého pozorování, účelné užití pojítek a jich včasné uvedení v činnost umožňují v souhrnu učiniti předem a závčas opatření k dosažení jednotnosti v úsilí.

Tato opatření jmenujeme spojením v nejširším smyslu.

G-V v čl. 119 činí velitele odpovědným za zřízení a udržování spojení k podřízeným jednotkám. Spojení v užším smyslu, t. j. použití pojítek a včasné jich uvádění v činnost, řídí u pěšího pluku spojovací důstojník, který podle plánu spojení (G-VIII-1, čl. 52), zahrnutého v rozkaze velitele pluku, pracuje technický spojovací plán, který by měl být jediným závazným podkladem činnosti spojovací roty.

G-VIII-1 v čl. 59 varuje před změnami v plánu spojení, poněvadž nové dispoice, rušící vydané rozkazy, působí omyly a nepořádek a jsou po stránce technického provedení zdlouhavé a nehospodárné u těch zasazených pojítek, která k své činnosti potřebují vzájemného spojení kabelem anebo drátem.

Stejně rušivě působí mylný výklad G-VIII-1, že spojovací plán schválený velitelem provádí do všech podrobností i ta velitelství, která nemají organizačně výkonných spojovacích orgánů. Nebezpečí častých poruch je ukryto v názvu praporní spojovací čety. Název sám o sobě svádí k časté domněnce, že praporní spojovací četa je vždy a za všech okolností podřízena veliteli praporu, pro kterého pracuje a jehož označení snad má. Závady v práci vzniknou, jakmile počne velitel praporu, bojující ve svazu vlastního pluku, uplatňovati velitelský vliv na praporní spojovací četou nařizováním takových úkonů, které spojovací plán nepředvídal a jichž provedení velitel praporu považuje se subjektivního hlediska za nutné.

Práce spojovací roty je příbuzná činnosti roty kulometné.

Zamítáme-li dnes překotnou decentralisaci použití kulometné roty a jen při zvláštních úlohách anebo obtížích terénu podřizuje velitel praporu těžké kulometry jednotlivým pěším rotám, bude za stejných podmínek podřizovati velitel pluku spojovací čety podřízeným praporům.

Spojovací rota je výkonným orgánem velitele pluku pro zřízení a udržování spojení (v užším smyslu) k podřízeným jednotkám, t. j. polním praporům. Nemůže proto velitel praporu o své újmě rozšiřovati práci výkonného orgánu nadřízeného velitelství ke svým podřízeným rotám, nebylo-li s touto eventualitou zvláště počítáno.

Při mírových cvičeních nejhledanějším pojátkem je telefon. Včasné zřízení a nerušený provoz, ušetřený při mírových cvičeních všech rušivých vlivů opravdového bojiště, staví telefon do popředí na újmu ostatních pojítek, která jsou mnohdy nespravedlivě neuznávána a opomíjena.

G-VIII-1 v čl. 55 upozorňuje na důležitý fakt, že telefon pravidelně vypoví službu v přední linii za kritické situace a je proto nezbytně nutné zajistiti spojení všemi ostatními pojátkami, aby funkce různých po-

jítek nebyla na sobě závislá a pojítka dala se postupně uváděti v činnost podle potřeby a situace.

Mluví-li G-VIII-1 o přední linii, má na zřeteli organizaci bitevní sítě pěchoty, jezdeckta a dělostřelectva přímé podpory, z nichž síť pěchoty bude v boji nejvíce vydána účinku všech zbraní nepřítele. Pro tento účinek nepřátelských zbraní nesmí bitevní síť pěchoty býti slepě závislá použitím pojítek, manipulací a způsobem práce při zřizování a udržování na operační síti, poněvadž podmínky pro zřízení a udržování operační sítě jsou pro značnou vzdálenost od palebního sledu daleko lehčí po stránce fyzické, morální a materiální.

Chci upozorniti na některé věci, v kterých je třeba spojovací rotě ulehčiti, aby vyhověla plně svému poslání již při mírových cvičeních a rozptýlila obavy, na které často a mnohdy právem bývá poukazováno, a to o neúčelnosti a zbytečnosti toho spojovacího materiálu, jehož použití a obsluha činí jej těžkopádným a lehce zranitelným a odsuzuje jej k zániku hned po jeho zřízení.

A. Materiál.

Materiál, kterého používá spojovací rota, dělíme na technický (radio, zemní telegrafie, telefon, signalisace), a netechnický (běžci, jezdci, cyklisté, holubi a psi).

1. Radiotelefrafie a zemní telegrafie.

Malé radiotelegrafní stanice, kterých používá pěchota, převážejí se po cestách na káře, nošeny jsou obsluhou napříč terénem s pohyblivostí, která dovoluje za všech okolností následovati pěchotu nebo jejího velitele. Náhrada 10voltového akumulátoru lehčím zdrojem k napájení žhavicího vlákna vysílací lampy by pohyblivosti značně prospěla. Doba vyjadřovaná v minutách, které je potřebí k vlastnímu zřízení stanice, svědčila by pro časté použití radiotelefrafie tam, kde pohyb pěchoty (pochod a přibližování) nedovolují včasné etablování telefonu a kdy běžce, cyklisty a jezdce chceme ušetřiti zbytečné námahy.

Zdánlivou tuto přednost vylučuje nepříznivá vlastnost radiotelefrafie, že rozšiřuje prostorem zprávy i tam, kde zachycování je nejméně žádoucí. Pro tuto vlastnost nutno všechny zprávy šifrovati (výjimky jsou uvedeny v G-VIII-1, čl. 127 a T-II-4d, čl. 85) podle zásad uvedených v G-VIII-1, čl. 121 a doplňovacích zvláštních zpravodajských nařízení.

Upozorňuji na kolisi zvláštních zpravodajských nařízení s T-II-4d, čl. 7 za 1. a T-II-4d, čl. 52 a 53.

Princip šifrovací metody (třeba jen jedinou skupinou) nevyhovuje plně požadavku T-II-4d, čl. 7 jednotnosti způsobu šifrování a znesnadňuje odesílání a příjem radiogramů. Požadavek jednotného šifrování celého textu vyplynul jistě jen ze zkušenosti, že ucho telegrafistovo převzme jednotný text v číslicích anebo písmenech spolehlivěji než text smíšeně šifrovaný. Nařízení T-II-4d, čl. 52 a 53 je třeba podrobiti revisi. Uschovávání odevzdaných a transitních telegramů se neshoduje se zásadami, uplatňovanými zpravodajskými orgány.

Osud armád generálů Samsonova a Rennenkampfa, válečné zkušenosti ostatních armád (viz knihu generála Ronge) nabádají k značné

opatrnosti a musí býti podkladem studia o správném použití radiotelegrafie.

Zřízení radiotelegrafní sítě u předních sledů, než prapory prvního sledu vejdou v těsný dotyk, považují za předčasné a nebezpečné právě tak jako korespondenci stanic nových jednotek ve východisku k útoku před hodinou H. Výjimky budou vyhrazeny jen u samostatných skupin anebo za přibližování rozsáhlými lesy a v horách. Použití by mělo býti případ od případu vázáno souhlasem velitelství vyšší jednotky.

Radiotelegrafii se často vytýká, že šifrování, odeslání, převzetí a dešifrování radiogramů trvá dlouho.

Vyloučíme-li předem personál, který za nynějších poměrů pracuje spolehlivě rychlostí 60 značek za minutu, nebudeme-li přihlížeti k nahodilým závadám materiálním, je chyba mimo pojitko samé, předpokládáme-li, že jednostranné odevzdávání celého textu telegramu je všeobecně známo.

Zprávy určené pro dopravu radiotelegrafní jsou v mnohých případech příliš dlouhé. Svádějí k tomu ostatně již samy rozměry telegrafního blanketu a pisatel zapomene často na technické odevzdávací obtíže dlouhého textu. Nebezpečí prozrazení šifrovacího klíče stejnou úpravou telegramů pro radio a ostatní pojitka (telefon) je často opomíjeno, pravidelnost opakování některých slov v textu je rovněž nebezpečná. Často, byť jen z cvičných důvodů, jsou zařazenými radiovými stanicemi dopravovány i takové zprávy, které by i jiným způsobem došly včas adresáta. Zvyk, který se lehce vžije, mohl by míti neblahé následky.

Umísťovat radiové stanice v samé blízkosti SV. nepovažují za správné. Svádí k tomu osoba velitele spojovací rot, který je zároveň velitelem plukovní čety a anténním důstojníkem (G-VIII-1, čl. 121) a nedostatek prostředků k rychlému dodávání zpráv na větší vzdálenost. Shazování zpráv pozorovacím letounem pěchoty upozorní jak pozorovatele pěchoty, tak i dělostřelectva na pravděpodobné SV. a následky — rušivou palbu — pocítí v zápětí každé velitelství, ke kterému příhodná konfigurace terénu nebyla dostatečně štedrou. Alespoň dvě předvídaná stanoviště stanice, která za nepříznivých terénních poměrů budou dostatečně vzdálena od SV., ušetří velitelské orgány rušivých zásahů nepřátelské palby a prospějí samé stanici možností rychlého přemístění, bude-li letcem prozrazena a postřelována.

Zemní telegrafní stanice jsou odkazem posíčních bojů západní fronty. Radiotelegrafie, která byla ostatně v plénkách vývoje, mohla se uplatnit pro svou viditelnou a lehce zranitelnou anténu teprve u zadních velitelských sledů. Výhoda zemní telegrafie, že jí lze použít i za mohutné dělové palby, jsou-li základny dostatečně zabezpečeny, při dnešních pokrocích a rozvoji radiového průmyslu je již jen zdánlivá.

Západní bojiště, do léta 1918 vyjádřené pásmy jednotek a vzdálenostmi jednotlivých velitelství, bylo příhodné pro použití zemní telegrafie, poněvadž maximální výkonnost používaných stanic (2 km za nepříznivějších podmínek složení půdy a její stejnoměrné vlhkosti) postačovala k organisaci spolehlivé sítě a k trvalému uskutečnění spojení ve známé hustotě sestavy jednotek.

V naší odborné literatuře nejsou, bohužel, zaznamenány zkušenosti z velké ofensivy na podzim 1918, kdy pohyb, vzdálenosti jednotlivých

velitelství a šířky pásem byly větší. Pracovní výkon stanic, které jsme převzali, nebyl v období pohybu jistě takový, aby mohlo býti s nimi pro tuto činnost absolutně počítáno.

Použití nynějších zemních telegrafních stanic má hlavně za pohybu (útoku) tolik nevýhod, že bude nutné buď je zlepšit anebo jich nepoužívat.

Otázka je, je-li možno zemní telegrafní stanice z výzbroje vyřadit.

Domnívám se, že by malé, lehce přenosné radiové stanice s výkonností do 10 km, plně nahradily nynější stanice. Předpokládám, že by radiové stanice na rozdíl od nynějších druhů měly za anténu jen kus drátu, který by trčel ze stanice. Rozřešit tento problém nebude dnešnímu radiovému průmyslu nesnadné. Také způsob použití musí býti zjednodušen. Úloha naslouchací a kontrola vlastních telefonních rozhovorů, prováděná zemními telegrafními stanicemi, byla by přidělena zvláštním naslouchacím stanicím. Tyto stanice by byly zařaděny teprve u velitelství pluků, kde by pracovaly v těsné spolupráci se zpravodajským důstojníkem. Po zkušenostech z války bude naslouchání znesnadňováno četnými technickými a zpravodajskými opatřeními. Naslouchací materiál u velitelství praporů by je jen zatěžoval, poněvadž zpráv zachycených za pohybu nelze využít. Získané zprávy by byly u velitelství praporů jen potvrzením projevené a prováděné již akce, která ostatně neunikne pozornosti palebného sledu a pozorovacích velitelských orgánů, kteří mnohdy budou informovati velitele dříve, než zachycená zpráva bude rozluštěna. U velitelství pluků lze zpráv lépe využít a usnadní často velitelskou činnost a vyjasní mnohou situaci, než dojdou zprávy z palebného sledu.

Zemní telegrafie stejně jako radiotelefrafie dá se lehce zachycovati. Platí proto stejná zásada o šifrování pro obě pojítka.

Domnívám se, že není vhodné trvati bez výjimky na šifrování v nej-přednějším sledu. Splní-li se předpoklady řádného a konce konců jen krajního použití navrhovaných radiových stanic anebo zlepšených stanic telegrafie zemní, postačí případ od případu smluvené jednoduché zkratky, které luštění zpráv znesnadní a zbaví první nepřátelské sledy výhody využití zpráv před prováděnou akcí. Rozšiřovati platnost jednoho šifrovacího klíče k prvnímu sledu bylo by nebezpečné právě tak, jako by nebylo praktické, zaváděti dvojí klíč.

2. Telefon.

Jak jsem se již v úvodu zmínil, je telefon nejhledanějším mírovým pojátkem. S jeho funkcí je těsně spjat osud spojovacího personálu při rozpravách. Někdy jen pouhé poruchy telefonního vedení, opožděné zřízení a p., jsou podkladem odsouzení spojení v celém rozsahu.

Za války bude rovněž telefon přitahovati zraky každého velitele, pro kterého bude telefonní vedení zřízeno.

Má-li telefon bitevní sítě vyhovovati plně požadavkům na klade-ným, musí užívaný materiál, dotace a způsoby použití obstáti před každou kritikou.

G-VIII-1 nevyjasňuje dobře problém užití telefonu ani za útoku, ani v obraně. Komplikuje zásadní ustanovení čl. 115g, 3. odst., jednající o použití telefonu článkem 88, kde do sítě pluků pěchoty zahrnuje jednak

vedení od velitelství k podřízeným jednotkám (k velitelstvím praporů), jednak vedení spojující menší jednotky pěchoty (prapory) s dělostřelectvem přímé podpory. Schema telefonní sítě (příloha G-VIII-1) řeší způsob zapojení bez ohledu na výhradu čl. 189, 4. odst. na straně 84, do všech podrobností.

Není proto u pěchoty jednotných názorů o použití telefonu. Telefonní materiál je v zásadě společný pro spojovací setniny hlavních zbraní i pro telegrafní vojsko. Jednotnost zaslouží, aby jí byla věnována určitá pozornost.

Vedoucí myšlenkou při konstrukci telefonních přístrojů určených do předních sledů měla by mimo požadavky technicko-odborné solidnost, t. j. bezvadná funkce bez vlivů úderů při pádech, býti považována za stejně důležitou jako jednoduchost práce při zapojování a vypořádání přístrojů na stanicích a při práci poruchových hlídek, nebo jednoduchost a spolehlivost zavěšení přístroje za pochodu a přískoků. Mám za to, že naše přístroje, skvělé pro svůj způsob technicko-odborné konstrukce, vyhovějí plně jen v operační síti.

V bitevní síti budou uvedené přístroje příčinou obtížné práce a mnohých poruch.

Nevyhýbáme-li se stavbě telefonního vedení za palebným sledem vlastní pěchoty, aby po dobytí jednotlivých cílů měl velitel praporu připravenou stanici pro nové stanoviště velitelství, podrobujeme přístroje a výstroj telefonistů zatěžkávací zkoušce. Je třeba uvažovati o jejich zlepšení.

Předpis T-II-3b v mnohém na pěchotu zapomněl. Nepojednává o stavbě v prostorech vydaných účinkům palby pěchoty a dělostřelectva. Tento druh stavby bude pro pěchotu nejčastější. Nelze pochybovati o tom, že si účinek paleb vynutí takový způsob práce, že stavěcí staniční roje splynou úplně s činností a sestavou příslušníků pěších a kulometných rot.

Vycházíme-li z předpokladu jednotného vzhledu bojiště, podřídí se každý staniční roj stavěcí za sledem rot prvního sledu jejich sestavě a většinou bude stavěti v rojnici, aby zranitelnost v kulometné palbě byla nejmenší.

Přískoky jsou vyčerpávající úkony pro každého pěšáka. Stejným způsobem dolehne břímě i na telefonisty. Pud sebezachování povede každého z nich k tomu, aby se co nejméně vydával účinku nepřátelské palby při stavbě i při hledání poruch. Způsob zavěšení přístroje, puška v ústrojí nepomáhají telefonistovi v nepříjemných situacích a zbavují jej v míru volnosti pohybu, poněvadž ve snaze nepoškoditi materiál přidržuje rukama přístroj i pušku.

Tato opatrnost o materiál ustoupí ve válce pudu sebezachování a tak přicházíme ke zdroji poruch.

Přístroje jsou nespolehlivě zavěšeny, je-li rovnovážná poloha přístroje porušena. Časté pády při přístrojích na náraz velmi citlivých budou příčinou při menších nárazech neustálého přezkušování a nařizování bzučáku a zvonku, při citelnějších nárazech vyřazení bzučákového okruhu nebo celého přístroje. Zakopnutí a pád vojáka s přístrojem na suchý jíl, měl-li by za následek přeražení bzučákové kostry, považujeme za nahodilý příklad.

Tak jako závěs a citlivost přístrojů na úder jsou nevýhodou pro telefonistu-pěšáka v prostorech postřelovaných nepřátelskou pěchotou a dělostřelectvem, bude příprava a zapojování, hlavně však vypojení a uzavření přístroje, značným břemenem pro telefonistu poruchové hlídky, pracujícího za palebným sledem, kde si účinek všech druhů nepřátelské palby vynutí odchylný způsob hledání poruch, než je běžný v síti operační.

Složení a řádné uzavření přístroje, aby nedošlo k poškození mušle mikrotelefonu, telefonní membrány a přívodů náhlavního i mikrotelefonu je složitým obřadem.

Poškození telefonní mušle, membrány a p. nazýváme v míru nedbalostí. Za války nebude možno spravedlivě odsouditi toho, kdo pod vlivem všech druhů paleb přestane mysliti na složitý obřad řádného složení a uzavření přístroje a bude buď náhlavní telefon i s mikrotelefonem vláčeti za přískoků za sebou anebo špatným složením uvedené součástky jej poškodí.

Možnost vynětí náhlavního telefonu, který by nosila poruchová hlídka v brašně na staniční náčiní a jen v čas potřeby zapojila zástrčkou do přístroje, by práci poruchové hlídky bitevní sítě značně ulehčilo.

Nosítka na telefonní bubny je nutno upravit tak, aby se v běhu nerozdělávala a nepadala. Nynější způsob upevnění nosítek, stejně jako puška jsou stavěcí břemenem, poněvadž jej zbavují volnosti pohybu za přískoků a nutí k stálému přidržování nosítek. Často stavěč, na újmu pozdější fyzické schopnosti, vláčí nosítka s bubny raději v náručí než na zádech.

V dotaci telefonního materiálu je třeba určitých doplňků, aby mohla býti řádně plněna ustanovení čl. 186 G-VIII-1 a nová stanoviště velitelství byla před příchodem velitelovým již povšechně připravena. Zařazením 2 přepojovačů s potřebným počtem přístrojů a kabelu do soupřav jednotlivých rojů ústředem umožnilo by snadnější a rychlejší přemístování jednotlivých velitelství, místo dosavadního způsobu, kdy až do úplné likvidace starého SV. je na novém stanovišti jen telefonní stanice.

Roje ústředem, navrhovaným způsobem doplněné a vhodně personálem vybavené, dělily by se na dva sledy. Způsobem práce by činily přemístování jednotlivých velitelství nezávislým na času potřebném k přenesení přepojovače ze starého stanoviště velitelství na nové.

Doplňovací přepojovače pro velitelství praporů by mohly býti s menšími spojovacími možnostmi. Roje ústředem by pracovaly ve dvou sledech. Zatím co jeden sled by byl za postupu zařazen přímo za staničním rojem stavějícím na nové SV., zůstal by druhý sled u ústředny. První sled by zařídil po dosažení nového SV. ústřednu a vybudoval podle potřeby hovornu i pozorovatelnu, jež by obsadil až do přemístění druhého sledu, který by zařízení buď sám převzal nebo první sled překročil a postupoval opět na nové SV.

U rojů ústředem u velitelství pluků by byl postup obdobný. 1. sled by byl odeslán tak, aby včas buď nové SV. zřídil anebo od některého praporu převzal (shodné SV.). Přepojovače by měly stejné spojovací možnosti. Zadní sled roje ústředny by se však přemísťoval celý na kolech, aby při značné poměrně vzdálenosti jednotlivých stanovišť přišel včas na nově zřízené SV.

Tímto způsobem vybavené roje ústředěn by umožnily i v obraně vytvořiti značnou hloubku sítě (dvěma sledy ústředěn), což ostatně předvidá G-VIII-1, čl. 189.

Pro umožnění stavby v polorojích by bylo třeba do stavební soupravy pěchoty zařaditi další pár svinovačů na telefonní kabelové bubny.

Svinování s hlediska šetření sil personálu lze provést jen tehdy, budou-li do zálohy velitele spojovací roty zařaděny prázdné telefonní bubny ve výměře dvou stavebních souprav. Odesílání a živení kabelem prvního sledu při útoku do značnější hloubky bude usnadněno odebráním kabelu těm rojům, které jsou k dispozici velitele spojovací roty. Tyto roje si svinutím nepotřebného vedení směrem k frontě doplní normovanou výměru kabelu a nebude nikdo zatěžkán námahou dvojího pochodu.

Správné užití telefonu a nynější způsob manipulace jsou kamenem úrazu spojovací roty. Chybné používání telefonu je přímo závislé na pěchotě samé. Na manipulaci, která je podle T-II-3f společná se sítí operační, pěchota nemá viny.

Zmiňují-li se o vině pěchoty, nemám jen na zřeteli překotný požadavek stavby k rotám prvního sledu za útoku, ke všem opěrným stanovištím v obraně nebo k jednotlivým hlavním polním strážím (někdy i až k PS.) za ubytování v blízkosti nepřitele, poněvadž široký výklad G-VIII-1 by byl ostatně usměrněn již samou výměrou materiálu, potřebnou při vybudování sítě.

Povinnost velitele ušetřiti podřízené jednotky zbytečné námahy musí se v stejné míře týkati spojovacího personálu, aby mohl pak na pravém místě a v pravý čas vyvinouti maximální výkonnost.

Výsledek získaných zpráv by měl býti jediným rozhodujícím kritériem pro zřízení telefonního vedení. Stavěti proto dlouhá vedení z ubytovacího místa k veliteli předních stráží tam, kde pravděpodobnost srážky s nepřitelem je nepatrná, a bude-li druhý den v postupu pokračováno, je ne hospodárné, poněvadž námaha spojená se stavbou a svinutím se pocítí ve snížení výkonnosti spojovacího personálu.

Také hospodárnost, co se týká materiálu, je rozhodujícím činitelem.

Stavěti v obraně telefonní vedení k rotám (opěrným stanovištím), do jejichž opěrného stanoviště vidí pozorovatelný nadřizených velitelství, bude jak s hlediska úspory sil, tak i materiálu pochybné.

Nehledíc k tomu, že hustou sítí vbíhající do nejpřednějšího sledu se zbavujeme kontroly rozhovorů a umožňujeme naslouchání, nedopřejeme telefonistům chvíli klidu, poněvadž cirkulace, opravy zemních prací a jednotlivé přepady dělovou palbou spotřebují spojovací personál na odklizení poruch.

V předních sledech nutno vedení zakopati, aby bylo chráněno před účinky polních děl. Tato práce vyžaduje dosti času a pracovníků. Bude-li zakopání možné k některé rotě, exponované úlohou a postavením, nebude to lze provésti k ostatním rotám, u kterých není toto opatření žádoucí.

Při zřizování telefonního vedení za útoku by mělo býti především přihlíženo ke způsobu, jak se to neb ono velitelství přemísťuje.

Velitel, který se na svých předvídaných SV téměř ani nezastaví, nemůže se dožadovati telefonního vedení, poněvadž ho nevyužije.

Jen ta velitelství, která za přemísťování tvoří dva sledy a která se stále nepohybují, mají nárok na telefon. Byla by proto stavba k niž-

ším velitelstvím, než jsou pěší prapory, po stránce využití telefonu, hospodárného užití sil a materiálu neoprávněná.

Čl. 76 G-VIII-1 je opraven článek 12 v tom smyslu, že telefon umožňuje přímý ústní styk velitelů. Čl. 108 charakterisuje telefon jako pojitko užívané jak pro rozhovory účastníků, tak i k odevzdání telegramů.

Manipulaci je třeba přizpůsobiti potřebám pěchoty vzhledem na mateřskou řeč a duševní úroveň spojovacího personálu. Zkušenost učí, že dochází k častým zkomoleninám a nejasnostem v těchto případech:

1. Slovákem nebo Rusínem (byť sebe vyšší úrovně) telefonicky postupovaný text s hojnými zvláštnostmi češtiny („ř“ a p.) zní v přijímací stanici jinak.

2. Jsou-li postupovány texty s údaji čerpanými z mapy, která má nomenklaturu jinou, než je mateřský jazyk telefonistů.

3. Jsou-li v textu odborné výrazy vojenské, které telefonistovi nejsou běžné.

Poněvadž text telegramu nelze upravit tak, aby bylo čeleno všem uvedeným příčinám závad, navrhuji, aby se postupování telegramů v bitevní síti stalo zvláštností a přímý telefonní rozhovor velitelů nebo pobočníků byl jediným způsobem použití telefonu.

Konečně chci upozorniti, že vydávati telefonicky rozkazy před zahájenou akcí je s hlediska utajení velmi choulostivé. Bzučákem (úpravou textu jako pro signalisaci nebo šifrovaně) je dodávání bezpečnější. Na tento způsob se zapomíná.

3. Signalisace.

Signalisaci dělíme na akustickou a optickou.

Mírovou improvisaci akustické signalisace (sirény, zvony a p.) nelze bez součinnosti civilních kruhů dobře prováděti a je proto jen supponována.

Optická signalisace, pokud se zakládá na principu postupování morseových značek, vytvořila si o sobě dva protichůdné názory. Názor o zdlouhavé a nespolehlivé výkonnosti převládá.

Tak jako u telefonu je chyba jednak na pěchotě, jednak na manipulaci.

Signalisace, posuzujeme-li ji nezájatě a objektivně, je hodnotným pojítkem, závislým na atmosférických podmínkách, a uplatní se jen tehdy, bude-li určena k postupování krátkých zpráv psaných ve zkratkách. Všeobecně platné zkratky případ od případu vhodně doplněné umožní rychlé postupování stručných a jasných zpráv a rozptýlí mnohý zamítavý názor. Pro signální stanice pěších rot je však třeba takových zkratk, kde podkladem jest jediné písmeno, které by se dvakrát anebo třikrát opakovalo.

Manipulaci je třeba požadavkům rychlého postupování přizpůsobiti.

Podle dosavadních zvyklostí podléhá signální manipulace stejným zásadám jako pro telefon a telegraf. Telegrafní blankety jsou pro všechny tři druhy pojítek, nepřihlížíme-li k radiotelegrafii, společné. Změna v rozměrech a v úpravě hlavy telegramu (viz obraz na další straně), zjednodušila by signální manipulaci.

Malé signální stanice ve výzbroji pěších rot mají příliš velkou výkonnost a nelze dobře utajiti jejich umístění. Pouhé kapesní svítilny

(s dvěma knoflíky), kterých používají civilní spolky k signalisaci, byly by ve vhodné úpravě pro signalistu pohodlnější a úplně by postačily při normálním způsobu boje roty.

Praporky nevyhovují svými rozměry a červenou barvou. Rozměr nestačí pro překlenutí vzdálenosti roty k praporu. Červená barva se na větší vzdálenosti trátí.

Pro noční signalisaci s praporem, který je mimo dosah výkonnosti malých signálních přístrojů, bylo by dobře zařadit do zálohy velitele spojovací roty dva střední signální přístroje.

Stanice : <i>ar</i>		Datum: <i>20/8</i> Pořadové číslo kor. prot.: <i>1</i>	
T E L E G R A M			
do <i>Kr</i>		z <i>ar</i> přes	
Došel :		Odeslán : <i>806</i>	
z..... hodina:..... sign.:.....		do <i>ar</i> hodina:..... sign. <i>podpis</i>	
K r =			
2 6 1 2 1 4 kul hni 0 8 2 5			
= A r			
Příloha 1			

Signalisace s letcem nečiní obtíží tam, kde pracuje jen pozorovací letoun. Při větších cvičeních, kdy pracují i ostatní druhy letectva, záleží na pozorovateli, kde střílí rakety. Všeobecná organizace pozorování směrem k frontě a podmínky pozorovací (ostré slunce) měly by být každému pozorovateli určitým vodítkem, jak pěchotě ulehčit, když pozorovací letoun nelze dobře rozeznat.

Raketami se snažíme vyjadřovati příliš mnoho, aniž uvažujeme o tom, zda tím dosáhneme žádoucího účelu.

Smluvený klíč raket, stanovící použití jednotlivých druhů pro vyšší jednotku, zabrání ve válce mírovým přehmatům.

Nebude proto účelné žádati raketou o dělostřeleckou podporu na nahodilé cíle, jejichž topografické určení nezná dělostřelecký pozorovatel. Pohodlný tento mírový způsob zbavuje velitele při mírových cvičeních povinnosti hledat vhodný způsob k dodání žádosti a zbavuje jej zároveň možnosti úsudku, zda by zpráva tím aneb oním způsobem včas došla a kdy by mohl s podporou počítati.

Ani v obraně neobejde se používání raket bez přehmatů.

Protože rakety budou stříleny v samé blízkosti SV, prozradí mnohdy víc, než se podařilo zjistiti zpravodajské službě.

4. Běžci, jezdci, cyklisté.

Tento druh pojítek nenáleží do rámce mé úvahy.

Zásada určovati celou organickou jednotku jako štafetu běžců se již vžila. Je věcí výcviku poddůstojníků, aby byla jim vštípena zásada, že dvojice běžců slouží jim jako záloha a že nesmějí při větším počtu přidělených běžců stavěti dvojice tak, aby si v terénu příhodném pro pohyb a pozorování vzájemně šlapaly jednotlivé dvojice na paty.

5. Holubi.

Historie poštovních holubů se opakuje. Před světovou válkou převládal názor, že radiotelegrafie vyřaduje poštovního holuba z používání u armády a že se holub stane jen předmětem záliby holubářského sportu civilního. V belgické, francouzské a německé armádě se holubi osvědčili a hojně jich v nich používají dosud. Význam poštovního holuba potvrdila pevnost Vaux.

6. Psi.

O použití psů nemám zkušenosti.

B. Organizace spojovací roty.

Organizace spojovací roty je komplikována osobou velitele a jeho povinnostmi, užitím a organizací jednotlivých čet.

G-VIII-1 v čl. 63 a 64 a určuje veliteli spojovací roty řídicím orgánem spojení u pěšího pluku a technickým poradcem velitele.

Určování velitele spojovací roty velitelem plukovní spojovací čety (velitelské) a anténním důstojníkem (G-VIII-1, čl. 121) činí z řídicího orgánu orgán výkonný, jehož stanoviště je vázáno velitelskou četou a je určeno stanovištěm radiové stanice, korespondující s letcem. Tyto dva úkoly nemůže velitel spojovací roty konati současně.

Označení spojovacích čet (velitelská a praporeční spojovací čety) znesnadňuje při dosavadní praxi použití a volné disponování personálem a materiálem tam, kde způsob organizace bitevní sítě žádá jiné použití, než předvídá organizační určení. Hloubka sestavy v obraně a vzdálenost konečného cíle za útoku si vynutily určité ústupky v použití.

K odklizení těchto nevýhod navrhuji spojovací rotu tohoto složení:

Velitel spojovací roty s pomocným personálem.

1. četa s materiálem radiotelegrafním (stanice 23/28 a zlepšený materiál zemní telegrafie nebo navrhované radiotelegrafní stanice nového vzoru);

2. a 3. četa s materiálem staničním;

4. četa s materiálem ústředním, plukovní signální ústředny a personálem pro styčné orgány.

Radiová četa by byla složena z 1 družstva radiové stanice 23/28 a ze 2 družstev zemních telegrafních stanic (zlepšený vzor) nebo nových lehce přenosných radiových stanic.

Staniční čety (2. a 3.) by měly po 2 staničních družstvech po 2 rojích, t. j. celkem 8 rojů jako dosud.

4. četa by byla složena ze 2 družstev ústřední po 2 rojích, doplněných podle návrhu v kapitole o telefonu a z 1 družstva s 1 rojem signální ústředny a s 1 rojem personálu pro styčné orgány.

Signální hlídky pro velitelství praporů by byly organizačně v pomocné četě velitelství, jako je dosud v pomocném družstvu polních rot. Signalisté praporů a rot by byli přiděleni až do období závěrečných cvičení spojovací četě, kde by se seznámili kromě signalisace i s ostatními pojítky.

Štábní kapitán Jan Valníček:

Bezpečnost vlastních vojsk při prostřelování mezerami z těžkých kulometů.

Studujeme-li techniku podpory palbou ve střeleckých řádech pro těžké kulometry všech poválečných armád, pozorujeme, že se všechny shodují v názorech, že palebná podpora prvních sledů, kterou poskytují těžké kulometry, bude realizována zpravidla buď přestřelováním těchto sledů nebo prostřelováním mezerami. Některé z těchto řádů ještě zdůrazňují, že tato střelba bude prováděna často jako střelba nepřímá a ještě častěji jako střelba z krytu.

Ve 2. čísle XIII. ročníku tohoto časopisu jsem pojednal o bezpečnosti vlastních vojsk při jejich přestřelování, a to při střelbě přímé. Dnes pak chci věnovati několik odstavců úvahám o prostřelování mezerami a o bezpečnosti vlastních vojsk při tomto způsobu podpory palbou, a to se stanoviska vnější balistiky.

Než přistoupíme k vlastní věci, dovolím si zdůrazniti, že zájem na přestřelování a prostřelování — dále budu to prostě nazývati prostřelování mezerami — má nejen kulometník, nýbrž hlavně pěšák, neboť on musí rozuměti bezpečnostním opatřením, aby se cítil klidným a aby tento klid dovedl přenést i na podřízené mužstvo v okamžicích, kdy nepříjemný třesk balistických vln působí zdánlivě nesnesitelný pocit nejistoty. Nabude-li důvěry ve vlastní kulometníky a v bezpečnostní opatření, je tím polovina úspěšné podpory palbou zaručena. Nebudu zde uváděti princip bezpečnostních opatření a techniku prostřelování; učinil tak už škpt. Woschilda v tomto časopise, ročník 1928. Těm, kdož jsou o této střelbě málo informováni, doporučuji, aby si článek škpt. Woschildy přečetli dříve, než budou pokračovati v čtení této mé studie.

Kulomet K (obr. 1), umístěný ve vzdálenosti x za mezerou ve vlastním vojsku širokou $z = ab$, má stříleti touto mezerou. Cíl je tak vzdálen, že výškové souřadnice dráhy v dálce x jsou menší, než je výška figur vlastních vojsk. Je to tedy čisté prostřelování na rozdíl od přestřelování mezer, o němž se zmíním dále. Je zřejmé, že kulomet K nemůže prostě rozseváti mezi body ab , a to z těchto důvodů:

a) dráhy mají určitý šířkový rozptyl, takže i kdyby šířkový rozsev kulometu končil přesně v bodech a a b , byli by krajníci ohroženi polovinami šířkových rozptylů;

b) dráhy střel jsou perturbovány. Z perturbací, které se zde jeví, budou nás zajímati perturbace příčné, hlavně vítr a derivace;